

עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ

קרן הפנסיה עתודות

דוחות כספיים ביניים

ליום 31 במרס, 2020

בלתי מבוקרים

עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ

קרן הפנסיה עתודות

דוחות כספיים ביניים ליום 31 במרס, 2020

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

דף

2	<u>דוח סקירה של רואה החשבון המבקר</u>
3	<u>דוחות על המצב הכספי</u>
4	<u>דוחות הכנסות והוצאות</u>
5	<u>דוחות על התנועה בקרן הפנסיה</u>
6-14	<u>באורים לדוחות הכספיים ביניים</u>

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לעמיתים של קרן הפנסיה עתודות

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של קרן הפנסיה עתודות המנוהלת על ידי עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן - הקרן), הכולל את הדוח על המצב הכספי ליום 31 במרס, 2020 ואת הדוחות על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון לגבי קרנות פנסיה ותיקות להן לא מונה מנהל מיוחד (להלן - הנחיות הממונה) ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964 (להלן-התקנות). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 5 ג' בדבר גרעון הקרן ואופן הקצאתה של כרית הבטחון לבמאזן האקטוארי של הקרן.

עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ
קרן הפנסיה עתודות

דוחות על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		
	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
279,440	194,281	223,086	רכוש שוטף
219	376	237	מזומנים ושווי מזומנים
116,356	130,366	142,945	חייבים אחרים ויתרות חובה
396,015	325,023	366,268	סיוע ממשלתי ישיר
			סך הכל רכוש שוטף
5,659,797	5,076,754	5,640,124	השקעות
4,742,602	4,385,847	4,097,176	ניירות ערך שאינם סחירים
793,662	775,731	718,674	ניירות ערך סחירים
			פקדונות והלוואות
11,196,061	10,238,332	10,455,974	סך הכל השקעות
11,592,076	10,563,355	10,822,242	סך הכל נכסים
42,432	11,312	35,439	התחייבויות
			זכאים ויתרות זכות
4,999,924	4,505,150	4,977,968	התחייבויות פנסיוניות
7,879,154	6,898,390	7,791,391	זכויות שנצברו:
2,391,686	1,896,462	2,241,826	לפנסיונרים
15,270,764	13,300,002	15,011,185	למבוטחים פעילים
			למבוטחים לא פעילים
		2,293,446	התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
2,285,012	2,054,415		ובגין הוצאות ניהול
17,555,776	15,354,417	17,304,631	
(1,241,996)	(1,322,070)	(1,213,517)	בניכוי:
(649,175)	(446,433)	(598,025)	ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
			ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד"
			שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד הדיווח
			ההפרש באומדן השווי ההוגן בין החישוב האקטוארי לבין החישוב
		(234)	החשבונאי בהתאמת שיערוך אג"ח מיועדות מסוג "מירון"
(9,250)	(11,539)		ו"ערד"
(1,805,839)	-	(1,773,097)	סיוע ממשלתי בגין כרית הבטחון
(3,706,260)	(1,780,042)	(3,584,873)	
(2,196,113)	(2,060,436)	(2,094,917)	סיוע ממשלתי ישיר:
(103,759)	(961,896)	(838,038)	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע
			הממשלתי הישיר לקרן
			גרעון אקטוארי
11,549,644	10,552,043	10,786,803	סך ההתחייבויות הפנסיוניות
11,592,076	10,563,355	10,822,242	סך הכל התחייבויות

26 במאי, 2020

מנשה מאירי
מנהל כספים

שלום בן עיון
מנהל כללי

דורון סט
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ
קרן הפנסיה עתודות

דוחות הכנסות והוצאות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
	2019	2020
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח
3,206	(4,438)	(1,525)
766,945	268,020	(153,980)
718,408	238,823	(528,757)
69,604	34,226	(54,207)
1,554,957	541,069	(736,944)
1,558,163	536,631	(738,469)
116,356	26,980	26,589
1,674,519	563,611	(711,880)
46,102	10,969	11,982
50	15	25
46,152	10,984	12,007
1,628,367	552,627	(723,887)

הכנסות (הפסדים)

ממזומנים ושווי מזומנים

מהשקעות:

בניירות ערך שאינם סחירים

בניירות ערך סחירים

בפיקדונות והלוואות

סך כל ההכנסות (הפסדים) מהשקעות

סיוע ממשלתי ישיר

סך כל ההכנסות (הפסדים)

הוצאות

דמי ניהול לחברה מנהלת

הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות

עודף הכנסות על הוצאות (הוצאות על הכנסות) - מועבר לדוחות
תנועה בקרן הפנסיה

הבאורים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ
קרן הפנסיה עתודות

דוחות על התנועה בקרן הפנסיה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
	2019	2020
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
10,028,396	10,028,396	11,549,644
215,447	46,754	45,570
1,628,367	552,627	(723,887)
1,843,814	599,381	(678,317)
299,696	72,664	78,659
22,870	3,070	5,865
322,566	75,734	84,524
11,549,644	10,552,043	10,786,803

יתרת הקרן לתחילת השנה

תוספות לקרן

דמי גמולים ממעסיקים, מעובדים ומעצמאיים
עודף הכנסות על הוצאות (הוצאות על הכנסות) מועבר
מדוחות הכנסות והוצאות
סך הכל תוספות לקרן

בניכוי תשלומים לעמיתים ולאחרים

תשלומי פנסיה לפנסיונרים
פדיונות
סך הכל תשלומים לעמיתים

סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף התקופה

הבאורים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1: - כללי

א. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצצת ליום 31 במרס, 2020 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים של קרן הפנסיה ליום 31 בדצמבר, 2019 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).

ב. במהלך הרבעון הראשון לשנת 2020 חלה התפרצות של מגפת "הקורונה" במדינות רבות בעולם, בין השאר בסין, בחלק ממדינות המזרח הרחוק, באיטליה ורוב מדינות אירופה וארה"ב. כחלק מתהליך בלימת התפשטות נגיף הקורונה בישראל, ובדומה למדינות אחרות, נקטה ישראל בשורת צעדים, במסגרתם פרסם משרד הבריאות הישראלי סדרת מגבלות על פעילות והתנהלות כלל הציבור בישראל, אשר השפיעו באופן מיידי על פעילות המשק בכלל ועל שוק ההון בפרט.

לקראת סוף הרבעון הראשון לשנת 2020, חלו ירידות חדות ותנודתיות בשווקים הפיננסיים, אשר הביאו לקיטון בהיקף הנכסים המנוהלים של הקרן: מסך 11,549,644 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019 לסך 10,786,803 אלפי ש"ח ליום 31 במרס 2020, ירידה בשיעור של כ-6.5% יצוין כי בתקופה שלאחר תאריך המאזן ועד למועד פרסומו חלה התאוששות בשווקים הפיננסיים אשר מיתנה את ההשפעות הני"ל.

נכון למועד הסמוך לפרסום דוח זה, נרשמו הקלות בפתיחת המשק בהקשר של מספר עובדים במקומות עבודה, פתיחת מרכזי מסחר, חזרה הדרגתית של בתי ספר וגני ילדים לפעילות ועוד. בשווקי ההון נרשמו עליות שערים במדדי המניות ואגרות החוב. בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים עלה סך נכסי הקרן מכ- 10,786,803 אלפי ש"ח ל- 11,318,855 אלפי ש"ח. עליה בשיעור של כ- 4.9%

החברה בחנה את השפעתו של משבר הקורונה על השווי ההוגן של נכסי ההשקעה הלא סחירים שבניהול הקרן ובהתאם בחנה את הצורך בירידת ערך בהשקעותיה לא סחירות בהם נתגלו סממנים לירידת ערך, תוך שימוש במידע הזמין ביותר שברשותה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים

הדוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לגבי קרנות פנסיה ותיקות להן לא מונה מנהל מיוחד ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים נדרשת הנהלת הקרן להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלו.

עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ב. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב %	המדד הידוע %
(1.84)	(0.10)
(3.10)	0.50
8.10	1.20

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:
31 במרס, 2020
31 במרס, 2019
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019

באור 3 - נכסים והתחייבויות לפי קבוצות עמיתים

א. נכסים לפי קבוצות עמיתים

סך הכל	עמיתים ותיקים אלפי ש"ח	עמיתי תקופת הביניים	
ליום 31 במרס, 2020 (בלתי מבוקר)			
223,086	192,680	30,406	מזומנים ושווי מזומנים
237	237	-	חייבים ויתרות חובה
142,945	134,385	8,560	סיוע ממשלתי ישיר
5,640,124	4,838,773	801,351	ניירות ערך שאינם סחירים
4,097,176	3,459,090	638,086	ניירות ערך סחירים
718,674	628,631	90,043	פקדונות והלוואות
10,822,242	9,253,796	1,568,446	סך הכל נכסים
-	(22,229)	22,229	יתרה בין סוגי ההתחייבויות
10,822,242	9,231,567	1,590,675	
(35,439)	(30,346)	(5,093)	התחייבויות שוטפות
10,786,803	9,201,221	1,585,582	
ליום 31 במרס, 2019 (בלתי מבוקר)			
194,281	160,338	33,943	מזומנים ושווי מזומנים
376	376	-	חייבים ויתרות חובה
130,366	122,661	7,705	סיוע ממשלתי ישיר
5,076,754	4,364,580	712,174	ניירות ערך שאינם סחירים
4,385,847	3,722,138	663,709	ניירות ערך סחירים
775,731	679,754	95,977	פקדונות והלוואות
10,563,355	9,049,847	1,513,508	סך הכל נכסים
-	(20,691)	20,691	יתרה בין סוגי ההתחייבויות
10,563,355	9,029,156	1,534,199	
(11,312)	(9,098)	(2,214)	התחייבויות שוטפות
10,552,043	9,020,058	1,531,985	
ליום 31 בדצמבר, 2019 (מבוקר)			
279,440	233,493	45,947	מזומנים ושווי מזומנים
219	219	-	חייבים ויתרות חובה
116,356	109,361	6,995	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
5,659,797	4,853,939	805,858	ניירות ערך שאינם סחירים
4,742,602	4,023,072	719,530	ניירות ערך סחירים
793,662	693,597	100,065	פקדונות והלוואות
11,592,076	9,913,681	1,678,395	סך הכל נכסים
-	(19,838)	19,838	יתרה בין סוגי ההתחייבויות
11,592,076	9,893,843	1,698,233	
(42,432)	(40,301)	(2,131)	התחייבויות שוטפות
11,549,644	9,853,542	1,696,102	

באור 3 - נכסים והתחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

סך הכל	עמיתים ותיקים אלפי ש"ח	עמיתי תקופת הביניים
4,999,924	4,533,562	466,362
7,879,154	6,553,019	1,326,135
2,391,686	1,954,791	436,895
<u>15,270,764</u>	<u>13,041,372</u>	<u>2,229,392</u>
2,285,012	1,831,062	453,950
<u>17,555,776</u>	<u>14,872,434</u>	<u>2,683,342</u>
(1,241,996)	(971,397)	(270,599)
(649,175)	(494,569)	(154,606)
(9,250)	(7,356)	(1,894)
<u>(1,805,839)</u>	<u>(1,446,227)</u>	<u>(359,612)</u>
<u>(3,706,260)</u>	<u>(2,919,549)</u>	<u>(786,711)</u>
(2,196,113)	(2,048,428)	(147,685)
(103,759)	(50,915)	(52,844)
11,549,644	9,853,542	1,696,102
42,432	40,301	2,131
<u>11,592,076</u>	<u>9,893,843</u>	<u>1,698,233</u>

ליום 31 בדצמבר, 2019 (מבוקר)

זכויות שנצברו:

לפנסיונרים

למבוטחים פעילים

למבוטחים לא פעילים

זכויות שייצברו בעתיד:

התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן

בעתיד ובגין הוצאות ניהול

התחייבויות פנסיוניות צבורות ועתידיות

בניכוי:

ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד

ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג

"עמד" שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן

ההפרש באומדן השווי ההוגן בין החישוב האקטוארי לבין

החישוב החשבונאי בהתאמת שיערוך אג"ח מיועדות מסוג

"מירון" ו"עמד"

סיוע ממשלתי בגין כרית הבטחון

סיוע ממשלתי ישיר:

ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות

מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן

גירעון אקטוארי

סך-הכל התחייבויות פנסיוניות

זכאים ויתרות זכות

באור 4 - התחייבויות פנסיוניות

חישוב ההתחייבויות הפנסיוניות נערך על-ידי האקטואר הממונה של הקרן מר אלן פפרמן. החישוב בוצע באופן עקבי, מכל הבחינות המהותיות, לחישוב ליום 31 בדצמבר, 2019. נתוני ההתחייבות הפנסיונית תואמים את החישוב האקטוארי.

באור 5 - גרעון אקטוארי

א. להלן התנועה בגרעון אקטוארי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2020
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(613,708)	(613,708)	(103,759)
114,826	(92,519)	-
(2,697,996)	(640,767)	143,476
(16,022)	10,089	(37,207)
1,303,301	375,009	(813,077)
1,805,839	-	(27,470)
(103,759)	(961,896)	(838,038)

גרעון אקטוארי לתחילת התקופה
חלוקת עודף אקטוארי לתחילת השנה בגין זכויות צבורות (*)

השפעת השינויים שחלו בהנחות ששימשו לחישוב
ההתחייבויות לתאריך הדיווח (ראה 1 להלן)
עודף (גרעון) גרעון בגין דמי גמולים עתידיים
השפעות שוטפות, נטו (ראה 2 להלן)
סיוע ממשלתי בגין כרית הבטחון (ראה ה' לעיל)
גרעון אקטוארי לסוף התקופה

(*) חלוקת העודף מותנית באישור הממונה על רשות שוק ההון.

1. פירוט השינויים שחלו בהנחות ששימשו לחישוב ההתחייבויות הפנסיוניות לתאריך המאזן לעומת ההנחות ששימשו לחישוב תקופה קודמת:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2020
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(2,557,210)	(640,767)	119,676
(140,786)	-	23,800
(2,697,996)	(640,767)	143,476

שינוי בעקום הריבית
עדכון לוחות התמורה בהתאם לתיקון לחזור המאוחד (ראה ג'
לעיל)
סך הכל השפעות שוטפות

2. פירוט השפעות שוטפות, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2020
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
346	(6,550)	(4,778)
1,297,740	324,384	(950,723)
(14,108)	-	-
19,323	57,175	142,424
1,303,301	375,009	(813,077)

מקרי מוות בפועל נמוך מהצפוי
תשואה בפועל גבוהה (נמוכה) מהתשואה החזויה
עדכון חישוב דמי הפחתה בגין כרית הביטחון
אחרות
סך הכל השפעות שוטפות

באור 5 - גרעון אקטוארי (המשך)

ג. כרית ביטחון

על מנת להגן על עמיתי וגמלאי הקרנות שבהסדר מפני תנודתיות בתשואות ובהתאם להמלצות ועדת "ברנע" מחודש אוגוסט 2011, לפיהן כרית הביטחון תשמש לצורך כיסוי גרעון הקרנות הוותיקות שבהסדר, הנובע מירידה בעקום הריבית על פיו מחושבות התחייבויות הקרן לעמיתה, הוענקה כרית הביטחון לקרנות הוותיקות שבהסדר בלבד. בעקבות עתירה לבג"ץ שהוגשה באפריל 2011 על ידי הקרן ועותרים נוספים כנגד שר האוצר ואח', בטענה לאפליית הקרנות הוותיקות שאינן בהסדר ("הקרנות הוותיקות"), התנהל משא ומתן בין החברות המנהלות של הקרנות הוותיקות לבין הממונה. ביולי 2012 הודיע משרד האוצר כי בכוונתו להוביל שינוי חקיקה במסגרתו תינתן כרית בטחון לקרנות הוותיקות, בסכום כולל של 2.5 מיליארד ש"ח בכפוף לתנאים שנקבעו על ידו, וביניהם תיקון תקנוני הקרנות באופן בו תבוצע הפחתת זכויות. הממונה על רשות שוק ההון והממונה על אגף התקציבים באוצר לאחר מו"מ ממושך, אישרו את המתאר להחלת כרית הביטחון במכתב מיום 2 ביולי 2012. בהתאם כתנאי להכללתה במסגרת כרית הביטחון לקרנות הוותיקות, תוקן בשנת 2012 תקנון הקרן. התיקון נכנס לתוקף בשנת 2013 והחברה פעלה וממשיכה לפעול בהתאם למתווה שאושר במכתבם של ראש אגף התקציבים באוצר וראש רשות שוק ההון מיום 2 ביולי, 2012.

בחוודש ינואר 2017 עבר בכנסת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תיקון מס' 33), התשע"ז-2017, ס"ח 342, (להלן: "חוק הכרית") במסגרתו עוגנה בחקיקה ראשית כרית הביטחון האמורה לעיל.

ג. גרעון אקטוארי במהלך תקופת הדוח

מדי שנה יערוך אקטואר הקרן מאזן אקטוארי לקרן. אם יצביע המאזן האקטוארי השנתי על גירעון אקטוארי בגין זכויות צבורות העולה על 5% מסך כל התחייבויות הצבורות הקרן באותה שנה, תאוזן הקרן על-ידי הקטנת הזכויות הפנסיוניות לעמיתים והפנסיונרים בקרן בגובה מלוא הגירעון האקטוארי, ובכפוף לאישור הממונה.

אם יצביע המאזן האקטוארי השנתי על גירעון אקטוארי בגין זכויות צבורות העולה על 3% מסך כל התחייבויות הצבורות הקרן במשך שלוש שנים רצופות, תאוזן הקרן על ידי הקטנת הזכויות הפנסיוניות לעמיתים והפנסיונרים בקרן בגובה מלוא הגירעון האקטוארי.

יצויין כי, גם ביחס לקבוצות עמיתים, מבצעת הקרן מאזן אקטוארי שנתי ואיזון אקטוארי כאמור ברמת כל קבוצה.

נכון ליום 31 במרס, 2020 לקרן גרעון אקטוארי, נטו בגין זכויות צבורות לכלל עמיתי הקרן בגובה של כ- 1,945 מיליוני ש"ח (לעומת גרעון בסך של כ- 1,390 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2019).

נכון ליום 31 במרס, 2020 גובה "כרית הביטחון", בהתאם לחקיקה כאמור בסעיף ב' לעיל, ובתוספת ריבית בגובה 3.48% לשנה והצמדה למדד מדצמבר 2011 הינו כ- 789 מיליוני ש"ח. בהתאם להערכת אקטואר הקרן, חישוב שוויה של "כרית הביטחון" בהתאם לצפי מועד קבלתה העתידית ומהוון ליום 31 במרס, 2020 לפי וקטור הריביות, הינו כ- 1,773 מיליוני ש"ח (כ- 1,371 מיליוני ש"ח בגין הזכויות הצבורות).

נכון לימים 31 במרס, 2020 ו- 31 בדצמבר, 2019, בהתאם להערכות החברה, בהתבסס על יועציה החיצוניים ואקטואר הקרן, ובשל היעדר הוראות ברורות לאופן הקצאת "כרית הביטחון" בין קבוצות העמיתים השונות בקרן, החליטה הנהלת הקרן על אופן השימוש במנגנון "כרית הביטחון" לכיסוי הגרעון הצבור בכלל הקרן והקבוצות (להלן: "נוסחת השימוש").

מצוין כי גם לאחר השימוש בכספי "כרית הביטחון" על פי נוסחת השימוש, תיותר יתרת גרעון. בהתאם לכך, במידה ובעת עריכת המאזן השנתי יעלה הגרעון האקטוארי בגין זכויות צבורות על 5% מסך ההתחייבויות הפנסיוניות הצבורות של קבוצות אלו וזאת לאחר השימוש במנגנון "כרית הביטחון" כאמור, צפויה הפחתת זכויות. בהקשר זה, יצויין כי במכתב של משרד האוצר מיום 3 במרס, 2015 נקבע שמנגנון האיזון האקטוארי יופעל אם שיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון איזון אקטוארי.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, הנהלת הקרן פועלת לעגן בתקנון הקרן את נוסחת השימוש. יצויין, כי כל עוד לא אושר התיקון בתקנון הקרן ונכנס לתוקפו, אין באופן הצגת ורישום חלוקת כרית הביטחון בדוחות כספיים אלה, על בסיס נוסחת השימוש כדי לקבוע או לחייב את הקרן בעתיד בקשר לאופן חלוקת כרית הביטחון בין הקבוצות ו/או בקשר לאופן יישום התיקון לחוק בהקשר זה, והקרן תהא רשאית לפעול באופן אחר בכל הקשור לשימוש בכרית הביטחון וחלוקתה. מבלי לגרוע מהאמור ככל שיתקבלו הבהרות או הנחיות מטעם הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון שמשמעותן שינוי נוסחת השימוש, תפעל הקרן על פיהן.

באור 6 - דמי ניהול לחברה המנהלת

- א. הקרן מנוהלת על ידי החברה המנהלת אשר על-פי ההסכם היא המנהלת הבלעדית של עסקי הקרן תמורת דמי ניהול שנתיים בשעורים המפורטים להלן:
1. בגין עמיתים שהצטרפו לקרן עד ליום 31 בדצמבר, 1994:

פנסיה זיקנה (יסוד)	פנסיה מקיפה	סכום המורכב משלושת אלה:
שיעור שלא יעלה על 4% שיעור שלא יעלה על 4%	שיעור שלא יעלה על 3% שיעור שלא יעלה על 2% שיעור שלא יעלה על 0.5%	מהתשלומים לקרן (דמי גמולים) מהתשלומים של הקרן לעמיתה מיתרת הנכסים בקרן
2. בגין עמיתים שהצטרפו לקרן בתקופה ינואר עד מרס, 1995:		

פנסיה זיקנה (יסוד)	פנסיה מקיפה	סכום המורכב משני אלה:
שיעור שלא יעלה על 4% שיעור שלא יעלה על 4%	שיעור שלא יעלה על 6% שיעור שלא יעלה על 2%	מהתשלומים לקרן (דמי גמולים) מהתשלומים של הקרן לעמיתה

ב. להלן הרכב דמי הניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		הוצאות דמי ניהול לחברה המנהלת: מדמי גמולים מתשלומים מצבירה
	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
7,232	1,498	1,954	
7,954	1,961	2,116	
30,916	7,510	7,912	
46,102	10,969	11,982	

באור 7 - התחייבויות תלויות

החברה מפוקחת על ידי הממונה על רשות שוק ההון האמון על פעילות הגופים המוסדיים הפועלים בשוק ההון בישראל ("הממונה"). החברה פועלת לניהול קרן הפנסיה בהתאם להוראות הדין הרלבנטיות לפעילותה. בהתאם לסמכויות הממונה, חשופה החברה, מעת לעת, להליכי ביקורת ואכיפה מנהלית מטעמו של הממונה. כמו כן, מתוקף היות החברה, חברה לניהול קרן פנסיה ותיקה הפועלת לניהול נכסי עמיתי קרן הפנסיה בנאמנות עבורם, חשופה החברה לטענות עמיתים ובכלל זה לתובענות ייצוגיות בעניינים הנובעים מהוראות הדין לפיהם פועלת החברה.

א. חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, מטיל על הקרן התחייבות כלפי העובדים אם המעסיק פיגר בתשלומיו, אלא אם כן נקטה הקרן בכל ההליכים הקבועים בחוק.

ב. בהתאם להוראת החוזר בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים (להלן - חוזר הטיוב), החברה סיימה תהליך של יישום טיוב הפערים בהתאם לסקר הפערים ותוכנית העבודה שאושרה. בנוסף, בהמשך להוראת חוזר הטיוב, החברה ממשיכה לטפל בפערי טיוב נוספים ומבצעת תהליכי טיוב שוטפים וכוללת בדוחותיה הכספיים הפרשות במידת הצורך. החברה אינה יכולה להעריך ולכמת בשלב זה את השלכות הליכי הטיוב האמורים ולא ניתן אף לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהם בקשר עם הפעילויות בתחומים אלו, אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני של תובענות ייצוגיות.

ג. נכון לתאריך הדיווח הקרן התחייבה להשקיע בקרנות השקעה סך של 449,618 אלפי ש"ח.

ד. ביום ה-29 ביולי, 2019 הוגשה בבית הדין האיזורי לעבודה בת"א בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית כנגד הקרן. עניינה של בקשת האישור בטענה שלפיה הקרן מנועה מלגבות מעמיתיה (במישרין או בדרך של גבייה מתוך נכסי הקרן), רכיב המכונה "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מתווספת לגביית דמי הניהול המעוגנים בתקנון הקרן. לטענת המבקש, הדין אמנם מתיר עקרונית גבייה כזו, אם יש לה עיגון חוזי במערכת היחסים שבין הקרן לבין העמית אך לשיטתו, אצל הקרן דנא אין עיגון כזה ולפיכך מדובר בהקשרה בגבייה שאינה כדין. לטענת המבקש, התנהלות הקרן בהקשר זה מקימה לכלל העמיתים אשר בוצעה בעניינם גבייה כאמור, שורה של עילות תביעה כנגדה; ובכלל זה עילות נטענות בגין עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה והפרת חוזה. על יסוד האמור, בדעת המבקש לתבוע בשם כלל העמיתים כאמור, את השבת הכספים שנגבו מהם במישרין או בעקיפין בגין רכיב זה; וכן צווים נלווים, ובכללם צו שיורה על הפסקת הגבייה. על פי אומדנו של המבקש, סכום התביעה אם תאושר כייצוגית הוא למעלה מ-40 מ' ש"ח. יצוין, כי בקשת האישור דנא, וכן מספר בקשות אישור דומות נגד גופים שונים המנהלים כספי חוסכים, הוגשו בעקבות החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז (כב' השופטת א' שטרם), בתיק ת"צ - 16 09 20212 הופמן נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ (ניתן ביום 31.5.2019), במסגרתו התקבלה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד חברת "הפניקס", אשר הושתתה על טענות דומות לאלו המועלות בענייננו. על החלטה זו הוגשה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון (להלן: "הבר"ע"), אשר עודנה תלויה ועומדת. נוכח קיומה של הבר"ע ובעקבות בקשה שהוגשה מטעם הקרן, הורה בית הדין בהחלטה מיום 16 בפברואר 2020, כי בירורה של בקשת האישור יעוכב עד לאחר הכרעתו של בית המשפט העליון בבר"ע. כן נקבע כי חרף עיכוב ההליך, הקרן תגיש את תשובתה לבקשת האישור. הטיפול בהליך זה מצוי בשלב ראשוני של איסוף ולימוד ואין בידי הקרן ויועציה המשפטיים יכולת להעריך את היקף החשיפה החלה על הקרן בגין בקשה זו.

באור 7 - התחייבויות תלויות (המשך)

ה. במהלך שנת 2017 נערכה בקרן הפנסיה ביקורת מטעמו של הממונה על רשות שוק ההון בנושא זכויות עמיתים. ביום ה-7 באוגוסט, 2019 התקבלה בחברה טיוטת דוח הביקורת לתגובת החברה. טיוטת דוח הביקורת עוסקת בנושאים מרכזיים בפעילות קרן הפנסיה וביניהם: נושא הקבוצות, תקנון הקרן, דמי ניהול והוצאות ניהול, טיוב נתונים, דיווח אקטוארי ומשיכת כספים מהקרן.

במהלך נובמבר 2019 הגישה עתודות את התייחסותה לכלל ממצאי דו"ח הביקורת. החברה מקיימת שיחות עם נציגי הממונה ולאחר שלב התייחסות החברה, יגבש הממונה את עמדתו ביחס לטיוטת הדוח.

כמו כן, ביום 7 באוגוסט 2019 קיבלה הנהלת הקרן הנחייה מהממונה, בשים לב לטיוטת דוח ביקורת אוצר כאמור לעיל, לאפשר משיכת כספים רק לעמיתים זכאים על פי תקנון החברה ועל פי נוסחת ערכי הפדיון הקבועה בתקנה 41(א) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישורים ולניהול קופת גמל) התשכ"ד 1964.

ביום 3 בדצמבר 2019 התקבל מכתב מאת הממונה בו מבטל הממונה לעת הזו את ההוראה האוסרת על שימוש בנוסחת הפדיון הקבועה בתקנון הקרן וזאת מבלי שיש לראות בכך נקיטת עמדה ביחס לנוסחת ערכי הפדיון הקבועה בתקנון הקרן.

בשלב זה אין בידי החברה ויועציה המשפטיים להעריך את הסיכוי כי עמדת החברה ביתר הסוגיות תתקבל על ידי הממונה וממילא לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה על הדוחות הכספיים.